

rynas val-
telęgi tori-
Treiberio
us dienas -
rtis j mus
didžiama

lunas
nas

kvepianti d-
i.

L., Pa.

'S

nson Str.,

LIN

ė, vynas, like

len, N.J.

OS.

Street.

5 So. Water st.

AUTUVE.

D.

Philad. Pa.
kai, vyrams,
ietuvizskai.

sau advo-
reikale,

AN

ca, Pa.
UILDING

je. Parsiduoda

il nebedaug, 5

DARBININKAI VISŲ SALIŲ VIENYKITĖS!

J. Saukys 87 Grand st

KOVA

KOVA
Lietuvių darbininkų savaitinis laikraštis,
išein kas pėnųčia, Philadelphia, Pa. U.S.A.
Prenumerata:
Ant metų į visas šalis svieto..... \$ 2.00
Ant pusės metų..... \$ 1.00
Aparavimui prekės:
vyki colis 50c; mėnuo už colį 1.00; metal
uz colį \$ 10.00.
Stundiant raštus, pinigus ir visuose
kituose reikaluose susinesant adresuoklt:
„KOVA“
412 Siegel str.
Philadelphia, Pa.

„KOVA“ The Lithuanian weekly, pub-
lished every Fryday, by J. O. SHIUVYDAS,
412 Siegel str. Philadelphia, Pa.
Subscription rates:
One year in all parts of the world \$ 2.00
Six month " " " " \$ 1.00
All communications should be addressed to:
„KOVA“
412 Siegel str.
Philadelphia, Pa.

ORGANAS LIETUVIU SOCIJALISTU PARTIJOS AMERIKOJE.

Nr. 34

Philadelphia, Pa. 24 Rugpjūčio (August) 1906 m.

Metas II

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Socijalizmas Naujojoje Zelandijoje.

Sir Joseph Ward, pirmininkas ministerių Naujosios Zelandijos ir vadas liberalų partijos, kuris yra vadovaujaučia ypata to krašto nuo 1891, neseniai atvažiavo į New Yorką, kelionė iš Anglijos namųliuk.

Kaip ne vienam yra žinoma, Naujoji Zelandija yra vienintelė šalis, kurioje socijalizmas ėmė viršų ant buržuazinių partijų ir valstijos surėdymas diena nuo dienos yra kaskart pagerinamas, per įvedimus į praktiką socijalizmo teorijų. Dėlto, kaip tikt Sir Joseph Ward pasirodė New Yorke ant sausžemio, jį apstojo laikraščių korespondentai, socialistai ir jų priešai, politikieriai, filiozofai ir kiti, idant išgirsti nuo paties ministerių pirmininko socijalistiškai surėdytos valstijos, kaip sekasi krašte, kur teorija, per daugelį vadinama utopiška, svajotina, tapo pritaikinta prie valstijos surėdymo. Sir Joseph nepatingėjo žingėdiems draugams ir priešams socijalistiskos revoliucijos paaiškinti apie gyvenimą Naujojoje Zelandijoje, ir terp kitko, štai jo kalba:

«Mēs turėjom apsižiūrėti, idant išvengti nedorų išnaudojimų, dėl kurių senieji kraštai (valstijos) tiek daug nukentėjo; ir tatai mums nusidavė. Mēs išleisdom įstatymus suturėjimui individualų nuo sukrovimo nejudinamojo turto. Valstija gali įgyti nejudinamąjį turtą ir randuoti jį išdirbystės siekiams ant 999 metų. Sutverdami tokią sistemą mēs patraukėm žmones eiti į sodžius vietoj kimšimosi jų į miestus ir tvėrymo bei palaikymo dykunų. Mēs nesuprantam prasmės žodžio «bedarbės». Mēs neturim tokio bedarbių luomo, nes proga darbui pas mus visada yra darbininkui po ranka.»

Toliau Sir Joseph nupiešia sistemą darbo biurų, per kuriuos žėdnas perviršius darbo kokioj vietoj tuoj yra apskel-

biamas visame krašte, o žmones, užsiregistravusius biuruose valdžia veža už dyką per savo teritoriją į tą kraštą valstijos, kur yra stoka darbininkų. Žinoma, transportacija yra duodama ne vien darbininkui, bet ir visai jo šeimynai su rakandais.

Kaslink geležinkelių, kurie priguli valstijai, Sir Joseph išsitarė sekančiai:

«Mūsų sistema remiasi ant tokios teorijos, kad geležinkeliai, - kurie ištikro gali but pavadinti nugarinių valstijos kaulų smegenimis, privalo atlikti draugijai patarnavimą už kaip galint mažiausę kainą. Mēs teip pritaikom prie sąlygų, jog kaip tikt geležinkelių uždarbis viršija 3 procentus, tuojuas mokestis už kelią arba pervežinėjimą daiktų yra proporcionališkai sumažinama. Szėdien, dėlto, mēs galim pasigirti pigiausiais geležinkeliais; vien dėlei tų pigių mokesčių mēs galim varyti konkurenciją (lentynes) su kitais kraštais, nežiurint į tą, jog mēs turim apie 12.000 vandens kelio turgaviečių, tarpe jų ir naminius.

Mums nesykj buvo uzmetinėjama, buk mēs duodą valstijos valdžiai funkcijas, kurios prigulėtų privatiškai nuosavybei. Tas netiesa. Žmonės, susicentravę į valdžią, yra vienintelė spēka galinti atlikti kai-kurius uždavinius. Dėlto mēs nutarėm paimti į valstijos rankas geležinkelius, telegrafų vielas ir susinešimus; apdraudimus gyvasties, išdirbystę kaimurių daiktų ir daugelį kitką, kas draugijai butinai reikalinga. Mēs atradom valstiją vienintele spēka galinčia užlaikyti sistemą, jog visi turi lygiai mokėti ir naudoties. Mēs turim naujausio budo ir praktiskiausią sistemą valdymo pasaulyje. Žmonės supranta naudą ir gerovę kurią toks sutvarkymas dalykų atneša; dėlto, nežiurint koki partija nejeitų į spēką valdyme krašto, nieks nedrįs panaikinti tų, teip vadinamų, socijalistiskų valdžios ypatybių. Mēs negalim turėti teip vadinamųjų rabatų (sumažinimų). Visos kainos yra viešai skelbiamos laikraščiuose ir žėdnas pasikėsin-

mas betvarkio rėdymo reikalų butų tuoj susektas per sistemą viešų perkatinėjimų (public audit), ir joki valdžia, kuri užmerktų savo akis, idant tuomi kam pagelbėti ir duoti išnaudot ypatskiems reikalams valstiją, negalėtų buti ant savo vietos per keturesdešimts aštuones valandas.»

Paskui Sir Joseph šnekėjo pusėtiną valandą apie sistemą aprupinimo senelių. Žėdnas peržengęs 65 m. amžiaus, gauna pensiją. Jis išsitarė, buk tas buvo kritikuota, bet žmonės didžia dauguma, paskutiniuose rinkimuose priėmė tą už reikalingą.

«Jei mēs nemokėtumėm pensijų seneliams, - kalba Sir Joseph, - mēs turėtumėm pavargelių namus, o tos institucijos dabar pas mus visai neegzistuoja. Jei mēs šnekam apie prieglaudą to reikalaujančių, mēs tikim jog padarėm teip, kaip žmonės to reikalavo. Nors yra laiptai klezdejimo (prosperity), vienok visi luomai žengia pirmyn. Tokią formą valstijos tiesdarystė išnauro patvirtino su augančia didžiūma. Daugumas miestų ir miestelių turi savo vandenį ir apšvietos įtaisus. Privatiškai valdomos įstaigos tos rūšės, uždirbančios daugiau kaip 7 procentus, turi pasidalinti perviršiu su žmonėmis visos valstijos. Mēs įgijom anglių kasykles vien dėlto, jog anglės kainos pirmiaus buvo perbrangios. Jei tas pat atsitiktų su datatymu ledo, mēs įgytumėm į valstijos nuosavybę ir ledo pramonę. Nors mēs žiurim, idant mus ukėšai nebutų skriaudžiami, vienok mēs stengiamės išvengti kiek galint įsimašymo į privatišką vaizbą (pirklystę) kur tas galimus.»

Sir Joseph užsiminė ir apie apsaugą nuo ugnies. Tula kombinacija norėjo pakelti kainą, bet valdžia tuoj įsimašė į tą dalyką, paėmė kontrolę į savo rankas ir kainos netiktai ką netapo pakeltos, bet dar numazintos ant 33 procentų.

«Yra vieninteliai viena spēka, - sako jis, - kuri gali kontroliuoti trustus, o tuomi yra krašto parlamentas. Ir pas

mus buvo daugelis vyrų dešimts metų atgalios, kurie buvo priešingi tokiai teorijai, bet šėdien jie yra prielankūs jai. Labai sunku priversti leopardą apleisti savo vietą, bet vienok tas galima padaryt apšviečiant žmones iki tam faktui, jog visos įrėdnės negali būti leidžiamos išnaudoti privatiškoms ypatoms. Nėra spēkos ant svieto kuri priverstų mus žmones grįžti atgalio prie tvarkos egzistuojančios sename sviete ir apleisti principus valstybinės kontrolės, nes žėdnas žmogus žino jog egzistuojant tokiai sistamai jis turi teisingą likimą ir gerą progą būti žmogumi. Dėl patvirtinimo mano žodžių galiu pristie faktą, jog mėš, Nauja-Zelandiečiai ėsam turtingiausi bendrovė «per capita» sviete.»

Darbininkai! O jūs ar ilgai leiste sau ant sprando joti kapitalistiskān molo-chui, siurbti jųsų, jųsų pačių ir vaikų kraują? Ar dar daugel faktų, išdėstinėjimų ir paveikslų jums reikės, koleik suprate tikrus savo vergus? Sukilkit jųs vergai ir numeskit retėzius nuo savo sprandų, teip kaip sądraugai Nauja-Zelandiečiai tą padarė! Sukilkit, jųs vergai!...

Parė iš Pažvelsio.

Revoliucijinis Rusijoje brudzėjimas.

Kuomet reakcijos hydra įsisiurbė į liaudės kuną tikrojoje Rusijoje ir pakraščiuose gulinėiuose prie Baltiko jurių, tai sukilo kitos gentis tolimame Kaukaze. Sztai parlekė naujos žinios, kad parubežiais Persijos iškilo kraujingi maištai tarpe totorių. Prie totorių prisidėjo baisūs ir legendariški kurdai, kurie buriais atplaukia iš gilumų Užkaukazio ir susivieniję su vietiniais muzulmanais novijo viską kas tik rusiško. Nė valdžios autoritetas, nė kariumenė, niekas nebesulaiko totorių įsiutimo. Laikraščiai sako, jog tie maištai yra tikra prieš Rusiją karė. Teisybė, kad toji karė yra tautiškai-religiška. Muzulmanai kariauja su rusais dėlto, kad šie pastariejie yra krikščionys. Vienok Kaukazo sukilimai caro valdžiai labai baisūs: jie pakerta carizmo šaknis, kurios kerojasi Azijos valstybėse. Tas silpnina biaurią knuto politiką ir todėl visgi yra geistinu.

Labai mažai besigirdi apie rengimą naujos caro «dumos». Buvo paėjęs girdas, kad «duma» busianti sušaukta ne užilgo, apie gruodį šių metų. Bet girdas tas nujojo raitas vėju, kaip ir visi girdai. Greičiau bus, kad caras «dumos» nebesušaunks visiškai, jeigu matys, kad revoliucija jau pasisėkė užgniauzti. Czias viskas einasi kaipo koksai lošys. Jeigu

teip, tai caras teip. Jeigu kitaip, tai ir jo kursas apsisvers.

Tuomtarpu baisus revolucijos «malšymas» bėga savo kruvinais šmorais! 2300 ypatų tik per vieną praėjusią subatą iš Peterburgo ištrėmė. Viso labo jau 9 buvusios «dumos» pasiuntiniai įmesti kalėjiman. 63 žmouės 15 rugp. Varšavoje sušaudyti ir supiaustyti baisesiu budu. 16 vyrų dalyvavusių Kronštado sukilime «pasmertki» myriop ir 20 rugp. anksti ryto nužudyti. Kadagi juos pasmerkė beveik neįstyrę kaltybės, tai 37 aficeriai tam užprotestavo ir atsisakė nuo tarnystės. Viatkoje, Juzovkos kasyklėse dragunai užpuolė ant kalnakasių susirinkimo, ir iš penkių papliupų nušovė daugelį darbininkų; prie to suėmė 18 agitatorių. Tukstančiai nekaltų žmonių kasdieną visur papuola į rankas žvėriškų caro bašibuzukų; išplakimai, sumušimai, apvogimai, išgėdinimai, visokios rūšies prievartavimai, – yra dabar visuose kraštuose paprastu apsiereiškimu. Tas laimingas, kas nesusidurė su valdžios tarnais. Tas tik ramiai gyvena, kurio neužmato akis «malšytojų, įvedėjų tvarkos». Sztai vienas, iš nesuskaitomų, paveikslėlis: Peterburge, ėjo gatve dvi mergaitės. Pro šalį jojo buris «malšytojų» sargybinių. Viena iš mergaičių, Smirnova, matydamā užriestas sargybinių galvas augstyn, tarė į savo draugę: «Jie teip išdidūs, kaip ir butų užėmę Portą Arthur.» Tą girdėdamį, praiviai ėmė juoktis, plot delnais ir atkartot mergaitės žodžius. Umai sargybinių vadas sukamandavojo savuosius, kurie šoko su bizunais kapot kas tik pakliuvo, po kairės ir po dešinės. Galiausiai pagriebė mergaitę Smirnovą, nusivežė į barakus ir po visokių įžeidimų, paguldė ant kiemo ėmė plakt dratiniais kančiukais, teip kad per keletą se kundų drapanos buvo sukaptotos, kaip peiliais supiaustytos. Prisisotinę nekalto mergaitės kunu ir krauju, budeliai paliko ją kraujuos apmirusią ant kiemo. Tie caro karžygiai, kurie teip lengviai paveikia beginklę minią namie, o bėgo kulvirėčiais atgal po Portu Arthuro nuo japonų, jie teip pasielgia už pasijuokimą iš jų netikumo!..

Socijališkos studijos.

Ūkio klausimas.

IV.

Daug yra šėdieniniam ūkio gyvenime gana supainiotų apraiškų. Paimkim tik-tai dvi, gret stovinčias kolonijas. Vienoje sėdi kolionistas, sakysim ant 50 margų grunto. Jis nesveikas, menkai tegal dirbt.

Bet jis per apskurumą jaunystėje, per darbštumą ir pacėdumą įstengė savo kolionijoje įvest pavyzdingą ūkį. Jis pats menkai tedirbo, skolas išmokėjo, įsitaisė gerus žemės apdirbimui įrankius, išmoka samdiniams algas ir kasmetas dar įsigudrina pasidėt bankan truputį piugų. Antras jo kaimynas turi tiek pat žemės, yra sveikas, drutas; dirba pats, kaip jautis, teipgi ir jo pati su vaikais. Vienok jis niekad negali išbrist iš skolų, neįstengia nė dirvos pagerit, nė reikalingų gerų pabuklių įsitaisyt. Jo kaimynas žydi, o jis – skursta.

Aplinkiniai kaimynai žiuri į juos abudu ir išreiškia maždaug tokią nuomonę. Sako: tam ką daro darbštumas, o ką tinginystė!

Bet, jie klysta. Arba bent jie mato tiktai pasekmes, o nežiuri į priežastis.

Kodėl pirmasai kolionistas tarpsta, o antras vargsta? Mazai protaujantis tėmytojas sako, kad pirmasai kolionistas ėšas protingas, o antrasai nenaudėlis, girtuoklis.

Gerai. Jeigu teip, tai reikia žemę atiduot vien tik protingiesiems, o neišmanėliams reikia duot darbas, kam jie yra tikę. Protingas yra protingu dėlto, kad įgavo mokslą arba gerą praktiką. Todėl neišmanėliams reikia duot mokslą. O kasgi mokslą geresnį gali duot, kaip valstijoje steigiamos mokyklos. Jeigu tat pripažįstame, – o reikia butinai pripažit, – kad žemdirbystės mokyklas turi steig valstija, o ne patįs kolionistai, todėl negalima suprast, kodėl negalėtų ir visa žemė prigulėt valstijai?

Ir žmonijos evoliucijai besiplėtojant, visa žemė neišvengtinai turės prigulėt valstijai, tai yra visiems žmonėms. Vadinas reikės kadą nors žmonijai išklampot iš tos kėblios, privatinės nuosavybės. Nes ji netiktai nieko gero nedaro, bet dar trampo pasaulį harmoniją, gimdo varžynes, biauriai numargina pasvietį suskurdusiais ūkininkais ir įsigalėjusiais žemės valdonais.

Ukis bus vedamas ant tų pačių principų, kaip ir kiekviena industrija (išdarbystė). Nors iš pradžių, tik ką socializmui įvykus, daugumas ūkių valstijoje pasiliks privatiškose rankose, teip kaip ir dabar yra. Tečiaus aulinkui, besiplėtojant valstijinei agrikulturai (žemdirbystei), visa žemė palengva perėis į rankas valstijos. Tula žemė bus atperkama, tula išmainoma ant kitokių valstijos pragumų. Žiurėkit į didelį dvarą. Aplinkiniai jį kaimeliai ir dešimtininkai skursta-vargsta ir galų gale nebeišlaiko ir parduoda savo gruntus dvarui. Teip jau čia Amerikoje daro smulkūs farmėriai gulami dđdelių kompanijų. Valstiji-

nė agrikultura persikeis teipgi į vieną didelį dvarą – dvarą žmonių. Skirtumas tarpe dvarų esančių privatiškose rankose ir dvarų valstijos, yra tas, kad ponų dvarai neša naudą tik ponams, o valstijos – visai valstijai, t.y. žmonėms. Argi ne puiki permaina!

Kada ukinkinkai pamatys, kaip džiaugiasi kaimiečiai valstijiniai, – sakysim rendavojantis žemę nuo valstijos arba dirbantys valstijos samdoje, – kada matys, kaip visi lygiai valstijos reikaluose turi balsą, gyvena be sielvartų ir graužimųsi, tai visi jie atiduos žemę valstijai ir taps lygūs valstiečiai. Ar mislinate, kad bus jiems skriauda? Tuštybė! Kada žemės bus dirbama visų naudai, ar mislinate, kad valstiečiai – jos apdirbime ir turty sunaudojime – balsuos už blogus sumanimus? Nesuomonė! Juk visų interesai bus, kad kuogeriausiai sau apturėt naudą. O rupindamos dėl savęs, kožnas rupijis sykiu ir dėl visų. Rinkis drauginės palaimos nebus sulaužomas kiekno nors blogais norais. Visi gero sau nori, ir todėl žiūrės, kad gerai valstijoje būtų visiems. Sunku suprasti, kodėl jie balsuotų prieš savo gerovę. Savo reikalai privers kiekvieną daryti gerai dėl visų, nes tuomi ir jam bus gerai.

Valstijinį ukį ves sumaniausi žmonės, kurie ant to bus palinkę ir sugėbą. Darbo diena valstijos ukiuose bus tokia, kaip ir fabrikuose, sakysim 5 ar 7 valandos. Geriausios mašinos ir bukliausi mašinistai atliks ukių darbą daug greičiau, negu dabar prakaituodami tuksantčiai laukdirbių po 18 valandų ant paros. Chemikai išanalizuos dirvas, o mokslinčiai stengsis išrast pramanytinus grunto pagerinimus kurių dabartinis ukis neturi ir negali nė svajot igit. Visi darbai bus parankiai ir sistematiškai sudava lyti, o pasekmės kožnos dienos darbo vis ir vis didysis; nesulyginamai daugiau bus naudos negu dabar, kada ukinkinkai knisa žemę tiktai su spēka, o ne išnaudoja jos našumo su protu. Bendra žemdirbystė ateis į tokį pat padėjimą, kaip dabar pabūka. Kaip smulkūs amatininkai išnyko, teip jų keltu nueis ir smulkūs žemdirbiai. Tokia jau draugijos evoliucija. Bereikalo spardos tamsus kaimietis. Kada jo akis prašvys, pamatys ir jis kad kiteip buti ir negali.

Tokiose sąlygose žemdirbystė bus smagiausis užsiėmimas tarp visų industrijų. Aš tokį darbą šimtų sykių sau geriau malonėčia, negu miestų fabrikuose, nors ten mane ant paties stogo pasodintų. Laukų darbas yra daug malonesnis ir sveikesnis, negu vidui. Bet ne šėdėną, kur darbininkai nuo tamsos iki tamsos priversti bruvėt.

Tuomet nereikės seniems laukininkams su baime laukti karšties dienų; nereikės jiems dėti pinigų į bankas, į bažnyčias, į apdraudų bendroves; nereikės daktarams išradinėti senų žmonių nuodijimui vaistus. Valstija sutiks užgimusį, išmokys kaip gyvent, duos darbą, o negalinčiams – maistą ir atilsį. Numirusius gražiai atiduos prigimties globon. Tada bus socializmas įvykęs.

Vargomatis.

Dar syki iš vieno!

Draugai ir darbabendriai! Visasvietinis judėjimas darbininkų pakrutino ir mus, Amerikos lietuvius. Išsklydę susipratusių darbininkų lietuvių spēkos susitelkė vienan vidurkin. Susiorganizavom į tyrą proletary organizaciją – «Lietuvių Socialistų Partiją Amerikoje», ir pradėjom stumti pirmyn didelį ir šventą darbą – skelbimą tarpe savo vientaučių socializmo principų.

Susitvėrus mūsų partijai, mės patįs nesitikėjom teip umai susidrutinti. Iš mūsų pirmutinių susirašinėjimų su draugais, besioorganizuojant LSPA., matosi nuomonė, kad pirmaisiais metais vargiai susitelks apie socializmo vėluką pora šimtų lietuvių. Taiji buvo manyta, iš atžvilgio ant silpno Partijos stovio piniginiam klausime, nesigriebti už agitacijos darbo plačiai. Jokiū būdu nebuvo mislyta uždėt savo organą sąvaitinį laikraštį. Sprendėm, jog užteks išleisti kokį mėnesinį biuletėną, dėlei pranešimo draugams apie svarbesnius Partijos darbus ir organizacijos stovį. Drebejome net, ar galės išsilaikyti ir toks laiskelis išleidžiamas kartą mėnesį.

Bet rezultatai perviršijo lukestis. Dar nepradėjus leisti «Kovą», jau susirašė narių į 300. Tas pridavė draugams, pasišventusiems lietuvių darbininkų partijos suorganizavimui, drąsos ir energijos. Nuspręsta buvo uždėt nedidelį sąvaitinį; tokiū būdu ir ėmėm leisti, susivienijusių draugų spēkomis «Kovą».

Nedidelis tai buvo (ir yra dar) tas mūsų laikraštukas, bet skudrus. Nežiurint į iškeltas visokias paines Partijoje; nežiurint į jos jaunumą; nežiurint, kad mūsų draugai pirmučiaisiais visuomet atsiliepia visuose mūsų gyvenimo reikaluose, – k.a.: palaiko įvairias draugystes, šelpia revoliuciją, etc.; nežiurint į priešų pranašavimus, kad mūsų Partija kaip greitai užgimė, teip greitai ir numirs; nežiurint, ant galo, į ardyumus, šmeižimus, intrigas ir boikotus mūsų laikraščio per tamsybės ir nelaisvės pastumdėlius, – Partija ne tiktai negriuvo, bet suaugo beveik trigubai skaitliuje. Orga-

nas ne tiktai nenupuolo bet jo padidimui plaukė ir plaukia nuo draugų paaukojimai. Ir Partiją palaikėm ir organą išleidėm mokėdami po 20c., tuomtarpu kaip kitos soc. partijos moka po 25c kas mėnuo.

Iš to matom, jog darbininkų susipratinimas sparčiai bujoja ir klezdi. Sunku butų sau perstatyt, kad jis paliautų tvirtėjęs arba užmirtų suvisu.

Tečiaus norint dar sparčiau pažingėti pirmyn, neužtenka to, ką mės jau padarėm. Tą ir draugai, bent nedidelė didžiūma jų, gerai supranta ir todėl ragina viens kitą ir patįs darbuojasi, kad padidytum «Kovą», išleistum daugiau agitatyviškų lapelių, knygučių ir tt. Pasidėkavojant draugų – ir vėl sakysim: nors nevisų – darbštumui, turime apie \$ 200 «Kovos» fonde, kurs yra specialiaškai paskirtas padidimui «Kovos». Minėta suma draugai, jau yra užtektina padidimui ir todėl dabar imamies už darbo, kurio įvykdymo draugai teip širdingai laukia. «Kovą» jau didinsimel.. Vietoje aštuonių puslapių, kaip dabar yra – bus puslapių 16. Formatas paliks tas pats, tik prisidės lapų. Kadagi šrifas bus biskį smulkesnis už dabartinį, tai «Kovą» bus biskį didesnė, pavyzdin, už «Vien. Lietuv.».

Draugai ir bendradarbiai! Prie jų dabar karštai atsišaukiame, kad palaikytumėt padidinto savo organo pirmuosius žingsnius. Išlaidos veik pasidvigubis. Iš karto bus labai sunku. Brangesnė rėnda, antras statėjas, daugiau popieros, brangiau už išsiuntinėjimą, etc. Ypač sunkūs bus pirmieji mėnesiai. Ištuštinę «Kovos» fondą prižiurkimui raidžių, akmenų, rėmų ir tt. reikalaujame kad dar butų koks pora šimtų dolerių išde ant palaikymo laikraščio iki tol, kol nepasidaugys skaitytojų ir apgarsinimų. Paskui bus ne bėda. Bet pradžia!

Tuli Brooklyno draugai žada taijai pradžiai paskolint. Drg. Jurgelionis paskolina 50 dol. Kiti teipgi rasis. Teip kad, iš ten apie 100 dol. galima tikėtis. Atsišaukiame prie draugų, gal ir iš kitur rasis pasiturinčių, kurie matydami sunkumą pradžios padidintai «Kovai» paskolys Partijai iki laiko. Minėkite, tai jau ne auka, bet Partijai paskola! Teip greit ji bus sugražinta, kaip Partijos finansai vėla subujos.

O kad subujos, tai nėra jokios abejonės. Kiek jau mums rašė ir sakė, kad «Kovą» myli skaityt alei vienas darbininkas. Bet nelabai nori užsirašyt, dėlei jos mažumo. Mūsų žmonės praprātė į plukštus popieros. Nors iš tikro, ji mažai ir buvo. Skaitytojams pasidauginus ir priėmus daugiau apgarsinimų, padi-

dinta «Kova» ne tiktai užsilauks, bet bujos ir ugdys mūsų svajones, kad ateity dar vėla padidyt ir pagerjt!..

Tegul nepraleidžia pro ausis šito atsišaukimo nė vienas mūsų Partijos draugas bei kiti visi simpatizuojantieji žmonijos progresui, kurį mes socialistai skelbiame ir kuriam pašvenčiam visą savo esybę.

Mažai dar aukavo «Kovos» fondan draugai, sulyg 2-rojo Susivaziavimo nutarimų. Pirmiausieji pasiskubo tai tie, kurie ir pirmias jau ne po sykį į tą skruzdelyną šapelius nešė. Jeigu visi but davę nors po 25c. tai iš 700 draugų turėtum tuojau netoli 200 dolerių vėla. Ką besakyt, jeigu but iš dumo dėję po 1.00!

Draugai! Tegul neužgėdina mūsų Amerikos liet. kunigai, kurie į trumpą laiką surinko klištorių statymui tukstančius. Rinkim skaitytojus, gaudykim apgarsinimus, kalbinkim prie Partijos naujus draugus, rengkim «Kovos» papildiniui balius, teatrus, koncertus ir rinkim aukas. Sykį visi suremkim pečius, kad nustumtum nuo «Kovos» kelio akmenį. Kaip pavienio žmogaus teip ir organizacijų gyvenime priseina toks laikas, kad reikia ištempti savo visas gįslas ir padirbtį kokį sunkų ir didžiai naudingą daiktą. Tokia valanda prisartino dabar ir mums. Pasirodykim, kad esam susipratusiai ir darbščiais vyrais, kurie moka savo valtelę irkluoti pasaulio bangose, nors audros staugia ir volus ant mūsų griauja!..

Atsargiaus su nutarimais.

«Kovos» N 31 redaktorius, ar 1-ma Philadelphijos kuopa, praneša (žr. straipsnių: «Mėn. mokesčių klausime»), kad minėtoji kuopa n u t a r ė 25c. mėnesinės padalinti teip: 20c į centro išdą, o 5c į kuopos. Tą išaiškina teip: «prisieina šįst susivaziavimuosna atstovai, ar pasikviesti kalbėtojai, ar išleisti įvairius agitacijos rajonų atsišaukimus» — štai kam sunaudos kuopa tuos 5c. Tiesa, — ir da daugiau, kaip 5c, tiems reikalams butų pravartu. Bet 1-oji kuopa teip «nutarinama» visai neapsvarstė, kad netik sulaužo II susivaziavimo nutarimų 10-ji punktą, bet ir pati sau prieštarauja, sakydama: «Palikdami C. K.-ui nuspręsti, kaip tą reikalą išrišti, t. y. — ar palikt mėnesinę sąnarių mokesť 25c., ar numušt tuos 5c., ką II susivaziavimas pakėlė.

Turiu pasergėti, kad, kaip aš suprantu, nė C. Komitetas neturi tiesos laužyti ar perkeisti Susivaziavimo nutarimus, kurie, iki sekančiam susivaziavimui, yra

mūsų įstatymais. Mes, socialistai, prisilaikome savo įstatymų, ir jeigu jie negeri — tuojau jus perkeičiame, arba pataisome, o ne mindžiojame. Perkeisti tuos įstatymus gali tik susivaziavimas, o ne C.K., arba viena-kita kuopa. Jeigu negalima laukti susivaziavimo, tai jus perkeičiama per «referendum»: tam tikras, įstatymuos (konstitucijoj) paženklijtas žmonių skaičius turi tiesą pakelti klausimą apie perbalsavimą ir tada esti perbalsuojama.

Bet tokio perbalsavimo reikalingumas neapsireiškia šiame atvejyje dėl tos priežasties, dėl kurios 1-ma kuopa (ar redakcija) pakėlė šį klausimą. Szis klausimas pakeltas dėl tos priežasties, kad «D. Balsas», kurį II susiv. nutarė imti kiekvienam draugui LSPA. ir tam tikslui uždėjo po 5c viršaus. Perkratomam straipsnelyje pasakya: «Mes «D.B.» gauti nebegalim; taigi liogiškai išeina, kad ir mokesťis palieka pirmesnėje normoje — 20c.»

Ne visaip teip. Liogiškai turėtų buti teip. LSDP. likvidavo ne pati save, o tik savo vyriausiąjį organą «D.B.» Partija gyvuoja, ji be organo negali but: vieną likviduoja, kitą į to vietą įkuria. II Susivaziavimas LSPA. nutarė imti LSDP. organą. Organu tuokart buvo «D. Balsas», tai ir paminėjo jį. Tam organui persikeitus ir gavus kitą vardą, LSPA. sąnariai neturi ko rupintis, tik turi tiesą reikalauti LSDP. vyriausiojo (centro) organo. Tuo organu dabar, rodos, yra «Naujoji Gadyne».

Dabar klausimas gali kilti tik šitas: ar užsimokės tais 5c «N.G.-nė», kuri, kaip sąvaitinis laikraštis, yra brangesnė už mėnesinį buvusįjį «D. Balsą».

Mūsų C.K. apie tai privalo pasiteirauti pas LSDP. C.K-tą.

J. Baltrušaitis.

Kapitalizmo ličyna.

Yra New Yorke viena gatvė, kurion Amerikos vargdienių ašaros vilnimis plukdina auksą. Ji vadinasi «Wall street». Ta gatvė valdo visą Ameriką. Ten yra palaidoti tukstančiai gyvasčių, užmušėjščių, prazangų, saužudysčių; žodžiu, ten naujosios kapitalizmo industrijos Sodoma ir Gomora.

Tos gatvės vienas bankierius, tulas Henry Clews iškabino savo biure šiojį biuletėną:

« Kornų šįmet užaugo 2.700.000.000 bušelių.

« Kviečių užaugo 722.000.000 bušel.
« Knatų (medvilnės) užaugo 11.000.000 rentinių.

« Suvienytų Valstijų plieno korpora-

cija paskutiniam ketvirtmetį padarė gryno pelno \$ 40.000.000.

« Tulas vyras pasimirė Anconia, Ill., kurs svėrė 460 svarų, ir turėjo 73 colius storumo. Neįstabu, nes jis gimė tokiam krašte, kur teip uždera kornai.

« Juodveidė moteriškė Texuose neseniai pagimdė šešis juodukus.

« Matot, kas tai per šalis! Kas tai per tauta!»

Žmonės eina, mato kasdieną tą veidmainingą kapitalistų pagyrą, bet retas teisškaito, kas po tais žodžiais, apačioje litarų yra liaudės syvais parašyta. Turėtų but išskaitoma teip:

Kiekviena aštunta ypata Amerikoje yra nedavalgius, bepastogė ir pusplikė. Jeiga koznos darbininkų šeimynos per metus vos siekia 600 dol. Prasti darbininkai šiaurinėse valstijose vos gauna metais \$ 460, o pietinėse — mažiau negu \$ 300. Viena dalis šio krašto šeimynų suima daugiau turtų negu likusios devynios dalis. Daugiau kaip 1.700.000 vaikų, neturinčių 15-kos metų, triusiasi laukuose, pabrikuose, kasyklėse ir darba vietėse. Metuose 1900 buvo 6.468.964 darbininkai, kurie neturėjo darbo nuo vieno iki trijų mėnesių. Kas metas 60.000 ypatų užmuša prie darbų, ir 1.000.000 baisiai sužeidžia. Du trečdaliai New Yorke liaudės yra priversti gyventi sklepuose, kuriuose yra 350.000 tamsių, suplėkusių kambarių. 2½ milijono užaugo Amerikoje kornų, o praėjusią sąvaitę rasta moteriškė ant Madison Square badu miršančią. Tukstantis ponių New Yorke pasišventę auginimui šunų, vietoj vaikų. Milijonai moterų dirba Amerikoje dėl kausiu duonos. Dešimts milijonų žmonių Amerikoje nuolatiniame skurde. Dešimts procentų numiriusi ant Manhattan salos žmonių, ten kur p. Clews biuras stovi, — yra laidojami ant Potters' Field (dvėsusių gyvulių kapinyne).

Kas tai per kraštas! Kas tai per tauta!...

Gaidys ir politiška ekonomija.

sąjaukinė sąskmė.

(Užbaiga)

Ilgainiu vištukai pradėjo samprotauti, jog nebegalint savo gyvasties išturėti yra nuodėmingu ir begėdingu perėti daugiau vištukų; jie pradėjo badauti savo lytiškuose reikaluose, idant juo mažiau ant svieto besirasų vištukų. Išgirdę tą senis gaidys baisesi kruptelėjo. Jis tuojau perskaitė jiems lekciją apie «išmirimą padermės (rasos)» ir privadžiojo, jeigu jie visi išmirs, tai jis ir jo visa pakalainija (gentkartė) bus prispirti kasinėti

žemę ir ieškot sau sliekų.

Vieną dieną, perskaitęs jis savo «Politišką ekonomiką», papurtė skiauterę ir tarė:

— Ar žinot, visa bėda yra tame, kad susilaukėm overprodukcijos (— perdaug susirinko sliekų)?

— Overprodukcijos! — suriko nustebę vištukai. — Ką tu vadini overprodukcija (—perdaugiu), tai mes vadiname nedanaudojimu. Koks tai pasityčiojimas! Kada mes visi mirštame badu, tai jis sako, kad visko perdaug!...

Gaidys pasiėmė «Politišką ekonomiką» ir ėmė jiems iš jos aiškinti, jog dėlto jie negauna užtenkamai pavalgyti, kad perdaug susidarė sliekų. Ir kad vienintelis budas gaut daugiau pavalgyti sliekų, — reikia kaip nors, išieškoti tas perviršis. Kada nebebus kruvos sliekų, tai gaidys vėl duos jiems darbą, vėl jie galės kasinėti gaidžiui sliekus ir gaut iš jų pusę savęs prasimaitymui.

Vištukai tą girdėdami sukvakėjo ir išbėgiojo; nes bijojosi vėl kokios sau nelaimės. Bet gaidys išaiškino keletui vištukų, kurie dar buvo pasilikę, kad vienintelė išeiga iš jų nelaimės, — yra išieškvojimas tos kruvos sliekų. Reikia, — jis sakė, — įkurt pas mus didelę tarptautišką turgavietę, tegul mes busme vieninteliai iškasėjai sliekų visam svietui. Mes stengsimės kuodaugiau savo sliekų į visas šalis išparduoti, o kuomažiau visko iš svetur pirkt. Tada mes pralobsime, o jie (svetimtaučiai) nubiednės.

Ir įvyko taip, kaip gaidys sakė. Bet kad svetimų šalių vištukai nenorėjo braungiai už gaidžio sliekus mokėti, tai jis įsteigė ten savo agentus, pasiuntė įvairius misjonierius, kad skelbtų vištukams pagonims šventą gaidžio tikybą. Nenoriučius duotis gaidžio agentams apsukti, malšė tam tikra, apginkluota kariuomenė.

Dabar gaidys viešpatavo jau plačiame sviete. Jis supirko gražiausius ant svieto papuošalus ir apkarstė jais save, savo pačią ir dukterį; pridėjo šioms aukso skiauteris, prisagstė pagurklėse deimantus, ant sparnų prikabinėjo gintarus, almazus, koralus, perlus ir žemčiugus — naktį žibanti akmenis tarškėjo ant gaidžio šeimos, kada ši iš miego pakirdus krapštės ant auksinių laktų. Nutukusios gaidienės ir gaidžiutė ištvirko, pasileido ir neapkenė iš tolo badu mirštančių ir suskurdusių savo kieme vištukų.

Bet sliekų stirta vis dar augo ir didinosi.

Tada senis gaidys tarė:

— Matot kaip pas mus gerovė klezda! Matot kokią didelę vaizbą (pirkly-

te) mes pasauly sutvėrėm!

Bet vištukai liudnai atsakė:

— Gali but, kad kur nors ir kam nors yra gerovė; bet mes jos nematom. Viskas, ką mes turim, — tai visuotinę badą; kaip paprastai esti, kad jenerolai apturi visas pagarbes, o prasti kareiviai — kumščius.

— Na tai dabar! — supykęs gaidys tarė: — Ar jūs nematot, kokį aš pelną sau padariau! Aš supirkau visas svieto brangenybes, o «mano» sliekų kruva tiek užaugo, kaip dar niekad nebuvo. Jeigu tik šitaip mūsų gerovė klezdės ir toliau, tai mes išvaikysime nuo tarptautiškos turgavietės visą svieta, ir niekas daugiau savo tavorų ten negalės statyt, kaip tik mes.

— Naje, bet kas iš to mums, — kalbėjo vištukai. — Argi numazīnsi tu mums rendas?

— Ot, ką pasakė trumpapročiai! — suniurnėjo gaidys. — Žinoma, kad nenumazīnsiu. Rendos kilis augstyn greta su augiu mūsų krašte gerovės; jų ir nereikės mažinti, nes besididinant ateivystei bus didelė stoka namų. Priegtam, man užėjo ant mislies perspėti jus, kad įsidėmėtumėt gerai, jog aš nenoriu girdėt jokių kvailų šnektų apie darbininkų judėjimus, apie pusgalvius kurstytojus, kurie siundo ir šiausia vieną luomą prieš kitą. Jus turit suprasti, kad mūsų šaly nėra luomų. Esame visi lygūs ir tur but tarp mūsų vienybė.

Prie šitų žodžių pulkas vištukų sukvakėjo ir apsiereškė didelis jų tarpe šiušimas. Pamatęs tą gaidys kruptelėjo ir pašaukė prie savęs keletą iš jų, — kurie buvo bukenio proto, bet ištikimesni jam, — ir tarė jiems:

— Eikite į vištukų burius ir sakykite jiems pamokslus; pasakykite jiems, kad dievas sutvėrė vienus turtingais, o kitus biednais. Už tą mokinimą aš jums paveliju maitintis iš mano kruvos sliekų. Pasakykite jiems, kad skurdas yra palaimintas, kad jie privalo būti tenkini savo prilikimu ir neprivalo kelt maištą prieš aukščiausiojo dievo valią.

Tie pamokslai, ištikrųjų, tūlam laikui vištukus nuramino. Jie kalbėjo sau: teisybė, kad čia mūsų gyvenimas yra nežmoniškas; bet jeigu tiksimė dievui, tai jis mums visą gerumą atiduos po myrio.

Bet tas neilgai tvėrė, kadagi jų skurdas ėjo vis baisyn. Aukštesnės gaidžių kliasos mėgo tyčiotis iš vištukų, sakydami, jog jie myli purvą ir dulkes. Bet vištukai kalbėjo:

— Męs neturim laiko išdulkīt savo plunksnas nė išsipurtīt po smiltis. Męs praverčiam visą gyvenimą bejieškant maisto. Duokite mums ganėtinai paval-

gyt, tai pamatyste, kad ir męs mylim švarų užsilaikymą.

Ant to senis gaidys tarė:

— Uzdėkim mes labdaringas draugijas, į kurias aš duosiu kasdien po dešimtį sliekų ir jūs duosite po tiek pat. Turėsim gailestybės organizacijas, kurios jus sušels.

— Kaip gi ne, — atsakė nedėkingi vištukai. — Tu paėmi kasdien nuo mūsų tukstančius sliekų ir atiduodamas mums po dešimtį nori patapt šventu ir teisingu.

— Žiurėkit! — sušuko perpykęs gaidys. — Jūs vėl prisiklausėt tų agitatorių! Aš jums sakau, kad darbininkų vištukų reikalai niekad nebus pavesti darbo agitatoriams, bet visuomet juos rėdys krikščioniškas gaidys, kuriam nepabaigta dievo išmintybė pavedė šitą šalį.

Vieną sykį gaidys sugrįžo iš svetim krašto. Jis visas teip ir spindėjo iš džiaugsmo. Jis pranešė savo pačiai, kad jo dukterę vištukę peiša kunigaikštis gaigalas (antinas). Tiesa kad antinas buvo parлиндžs į skolas, bet gaidys ant to nepaisė: jo duktė taps kunigaikštienė! Antino skolas jis mielai išmokės ir tuom bus išrištas overprodukcijos klausimas: gal bemokant skolas visa kruva sliekų išsisems. Tai laimė! Gaidys su gaidiene išvažiuos į užsienį, į tvaskančius miestus, sostapiles, kur su duktere ir žentu leis saldybės dienas. Gana gert tų vištukų kieme purtinamas dulkes! Žentas jau sako apipirkęs rumą, kurs vadinas «padangių palocius». Vištukams buvo pranešta, kad jie linksmintųsi, nes jų pono duktė išteka už kunigaikščio.

— Gloria, aleliuja! — sušuko visi vištukai. — Kada gaidys išsincšys, vištakiemis vėl paliks mums.

Bet gaidys — ne toks kvailas: jis išvažiudamas paliko savo agentą, kad prižiurėtų jo reikalus. Vištukai patyrė, kad agentas dar žiauresnis už poną, nes dabar dar geriau nuo jų plėšė, kadagi mat reikėjo išmokėt kunigaikščio skolas. O tų buta baisybės. Kada prisirtino jungtūvių diena, atvažiavo pas gaidį kunigaikštis. Visi vištukai pabučiavo į kojas gaidžiui ir gaidienei, bei gaigalui su gaigaliene. Jie labai džiaugėsi, kad vištukė tampa kunigaikščio gaigalo pačia ir jie meldė, kad juos visus, jeigu galima, paverstų į gaigaliukus, ką kunigaikštienė iškilmingai ir prizadėjo padaryt.

Neužilgo parlėkė žinios iš užsienių, kad gaidys teip išpampo, kad net sprogo pusiau ir numirė.

— Tad-riad-ri-ti, — suklegėjo vištukų kaimenė iš džiaugsmo. — Dabar tai vėl turėsme vištakiemį, kaip ir pirmiau turėjom!..

— Nesidžiaugkit perdaug, — perkirto

raštavimus gaidžio agentas. — Jis mirdamas parašė testamentą, kuriame pavedė visą vištakiemj kunigaikščiui gaigalui ir jo pačiai.

— Bet kokią tiesą, — rīkavo paiki vištukai, — turi numiręs gaidys atiduot kam nors mūsų žemę?! Jis jau numirė ir nieko prie žemės nebeturi. Jau gana bloga buvo mokėt rendą, palukanas ir naudą gyvam gaidžiui. Kam dar numirusiam? Gaigalas ir jo pati juk nieko nesučėdijo, nė uždirdo ir todėl jokios priekabės neturi imt septynis ašmadalius mūsų triuso vaisių. Jie pagaliaus nė čionai ir gyvena. Kodėl tat mėš jiems atiduosim į savo triuso, kada mėš patįš stippame badu!

— Na, klausykit; aš jums pasakysiu, — tarė agentas. — Mėš dabar gyvename kapitalizmo sąrėdoje, ir žmogus turi tiesą su savo nuosavybe daryt ką jis nori. Kada mėš pradėjom kapitalizmo sąrėdą savo vištakiemy, tai mėš tada bavom vienatini vištukai kurie tuom galėjome pasigirti. Dabar gi bet visuose vištakiemyose ant svieto jau įėjo kapitalizmo sąrėda, ir visur tas pats darosi, kas ir pas mus, t. y. visi darbininkai vištukai krauja didesnes kruvas sliekų negu jie sunaudoja. Iš tos tai priezasties ir mėš nebeparduosime savo sliekų iš kruvos; ir pakol jūs neprizadėste kraut į ją sliekus ir užlaikyt kunigaikštį ir jo pačią lėbavimuis ir gaisrybėse, mėš priversti busime sustabdyti kasimą sliekų ir uždarysme darbavietes.

— Bet, jeigu mėš negalėsme kast sliekų, kaip tad mėš gyvėsme? — sušuko vištukai.

— Tas tai ir yra, — atsakė agentas. — Jūs išdvėsite. Todėl geriau pasiduokit.

— Na, taigi žiūrėk tu! Mėš nė dvėsimė, nė pasiduosime. Mėš velig užimsime šitą vištakiemj ir paliausime mokėt rendą, palukanas ir naudą.

— Ką?! — sukriokė nusigandęs agentas. — Ar jūs imsite laužyt šventas kapitalo tiesas? Ar jūs sumindžiosite nuosavybės įstatus? Ar jūs paniekysite įstatymus rendų, procentų ir pelno? Ar jūs akyzadingai išniekysite politišką ekonomiją? Ar tat jūs atimsite kitų vištų nuosavybę? Gėda jums: jūs buste nė geresni už socialistus!...

— Gerai, — atsakė vištukai. — Jeigu tas bus socializmas, tai mėš visi busme socialistai. Jau ilgiau nebegalim pakelti tos tyranijos ir norim atsiimt tą, kas buvo nuo mūsų pasalingai paglemžta. Mėš atsiimam savo vištakiemj ir lesime visus jame atrastus sliekus.

Matydamas tokį vištukų pasiryžimą, agentas išspudino laukan ir nuo to laiko niekas vištakiemy jo nebematė. Ir

vėla visas kiemas pateko vištukam jie turėjo tiesą kasinėti žemes, kur nori; ir kas tik ką iškasė tas tą ir sun dojo; ir visi turėjo maisto ikvalios, kurie tiktai norėjo kasinėti žemę.

— Naje, mėš nė nemislinom, kad teip lengviau tas gali įvykti, — dažnai kalbėjo vištukai.

Pagal D.K. Young'ą, V.—TIS.

DARBININKO KRONIKA.

¶ Worcester, Mass. — Czionai lietuviai pradeda suprasti apie savo padėjimą. Pamatė, kad jau laikas vienytis į vieną šiokį-tokį ryšį, kuriame galima nuveikti kokius nors gerus darbus ir žengt prie susipratimo ir laisvės. Pirmiausį žingenį šiame miestely lietuviai padarė, — tai suvienydami visas Worcesterio organizacijas į vieną lietuvių tautišką būrį, kurian prisidėjo ir LSPA. kuopa. Pirmame suvienytų Worcesterio draugysčių seimely nutarta parengti pikniką, kuris ir atsibuvo 15 liepos. LSPA. draugai laukė tos dienos, manydami pasidarbauti tautos labui. Artinanties piknikui visi lietuviški vertelgos ir šėip ypotos aukavo šilkus, auksus ir gėrimus — vyrams, moterims ir merginoms dėl išlaimėjimo laike zobovų. Kunui buvo net perdaug maisto — gėrimų ir visokių papuošų, o dvasei dar suvis nieko nebuvo. Todėl kai kurie draugai LSPA. aukavo knygas ir laikraščius: M. Dusevyčius «Istoriją Suvien. Valstijų», A. Viznis, M. Dusevyčius ir A. Rudaitis aukavo po laikraštį «Kovą» ir «Darb. Balsą», visų metų. Skirta buvo dėl merginų, kurios geidžia skaityt lietuviškus laikraščius. Tik gaila kad labai mažai čia tokių lietuvių randasi, kurios trokšta skaityt raštus. A. Rudaitis aukavo visų Lietuvos kunigaikščių paveikslus tai ypatai, kuri sutaisys iš savo galvos ir padeklamuos laike zobovų eiles: buvo padėta išlygos, katro eilės geriausiai patiks publikai, tai ta ypata gaus minėtą dovaną. M. Dusevyčius sutaisė 4 gabalėlius eilių ir A. Rudaitis 1. Eilės M. Dusevyčiaus visiem labai patiko, dėlto ir dovaną laimėjo. (Tos eilės bus pasiūstos: 3 į «Kovą» ir 2 į «V. L.»). Toliaus buvo perskaitytas atsišaukimas į Amerikos lietuvius iš 28 n. «Lietuvos». Paskiaus buvo trumpa prakalba; kalbėtojas aiškino apie revoliuciją Lietuvoje ir kaip ten mus brolius engia caras ir jo tarnai, ir ragino žmones kad aukautų pašelpai kovojančių už laisvę Lietuvoje. Aukų tapo surinkta 10.88. Viskas dailiai ėjosi, tik dvi ypatai omė sketriotis, griebė akmenis ir norėjo mest ant kalbančių apie socializmą. Mat jiems nepatiko, kad socializmo mieriai labai paneši į Kristaus mokslą, todėl murmėjo:

ar antras Kristus nužengė ant žemės... Kazikas ten tamsunėlius nudraudė nuo akmenų, tai pasigriebė purvinus maišus ir tais metė. Parodė, mat ką gali, ir kad nieko savo galvoje ir rankose prieš išmintingą žodį negali rast, kaip tik purvą. — Broliai! Kurie dar mėgsta purvus, bandykime tiems parodyt, kad nė sau nė savo tėvynei su purvais nepadarysime nieko gero. Šędien eina kova už liuosybę, todėl atiduokime jai viską brangiausį. Szelpkim revoliuciją. Tegyvuoja revoliucija! Tegyvuoja socializmas ir už jį kovotojai—socialdemokratai! — Laisvės Augitinis.

¶ New Britain, Ct. — 12 rugpiučio, 2. 30 po pietų, salėje «Turn Hall» atsibuvo susirinkimas su prakalbomis, parengtas vietinės, 5-tos LSPA. kuopos. Kalbėtojas buvo K. Rutkus, kurs savo kalboje labai aiškiai nurodinėjo vargingą darbininkų padėjimą ir ragino darbininkus prie susipratimo, rīšimosi vienybėn dėl geresnių pasekmių toje kovoje su slėgiančią mus kapitalistų valdžia. Aiškino socializmo principus, teipogi nurodinėjo, dėl ko piniguočiai, ir abelnai jiems tarnaujantįs, stengiasi visokiais būdais stabdyti tą šventą darbininkų ideją. Toliaus per tągi kalbėtoją tapo pakviestas ant platformos («stage») čia pat buvęs kun. J. Žebrys, kuris savo kalboje, kas žin dėlko, sulygino pirm kalbėjusį drg. K. Rutkų su vaikais mušančiais varles pelkėse ir pridurė, kad darbininkų padėjimas Amerikoje yra neblogas, nes iš 200 šeimynų, gyvenančių New Britaine, net 65 turi namus (nuosavybę); nors tos nuosavybės dar bankoms priklauso, bet jis tikįs, kad jie išmokėsia skolas ir tada tai jau busė suvis gerai. — Taigi mat kunigėlis ir čia pasirodė užtarėju piniguočių luomo, kaip ir visada stengiasi įkalbėti, kad žmogus per maldas gali įgyti nuo dievo viską, net ir liuosybę mūsų brangiam kraštui Lietuvai. Bet visgi susirinkusieje daugiaus pritarė kalbai drg. Rutkaus, kadagi paraginus prisirašyt į vietinę LSPA. kuopą, prisirašė net 13 naujų sąnarių, iš tarpo kurių 5 moteris ir merginos. — Broliai ir seseris, pirmyn! — Buvęs.

¶ Wilkes Barre, Pa. — 5 rugpiučio čionai atsibuvo viešas susirinkimas su prakalboms. Kalbėtojai buvo: drg. A. Žagaras, atstovas LSDP. kurs savo kalboje nurodė vargingą padėjimą darbininkų ir reikalingumą socializmo, — ir iš aplinkės buvo šie kalbėtojai: stud. Matulaitis, dr. Želvienė ir drg. Baltrušaitis, — iš Plymouth'o, Pa., teipgi drg. Živalkauckas iš Scranton, Pa. Tarpuose kalbų deklamavojo eiles A. Tolubiūtė ir O. Tolubiūtė iš Pitston, Pa. Aukų susirin-

ko 9.49. sykiu 10.0 siuntimui, cion, pasl Partijai.

Susirink žmonių su ramiausiai; anglekasy; visaip plivietinis «t vadino so pakelsės m bet dabar i suvadziotoj

Bet abel viai jau pra tikėtis, kad tik rasis nė sąmonės,

Draugai, nos vietinia liaukite kur nelės. Kuri mumis, kreipą (adrisas: Str.), o gau mūsų partije darbavimus.

— Socija

„Lietuvių Socij pu konstitucija“. Spargo, J. „The Kij saukmas“. T Reeve A. Sidney „šos“. Mc Clure, P Kmitas, J. „Bah, Pa. 1900. pal. 6 Gerutis, J. „K nandoah, Pa. 1900. Prussa B. „Aut „Zvaigžde“, Shen „Valstinkas“

A. Bridziul me, bet išpaždinti riau špe, bet sakin kas tamaisi lietas: B. K. A. M. y. n. u. l. padidint laikraštį. 6 kiste?

Centro Knygiams rašais tur būt ne „10 32-ame nr. „K. „ patalyt skaitilj buvo vo apie 200 ypatų, o n

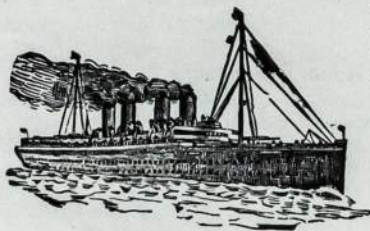
L.S.P.A.

Prenumerata: Lauritis, Brooklyn, N 1.00. A. Dapkūnas, Ha III. 1.00. K. Sereždis, I III. 48-ta (nauja) kuop beenville, Ohio, 1.50. J yčius, Hazleton, Pa.

Spauda 2.00. Išlita

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA LIETUVIŠKA BANKA
Philadelphijoje, Pa.
PARDUODA LAIVAKORTES
ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentura geležinkelių tikietu

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.
609 South 3-čia gatvė, Philadelphia, Pa.

KAD SERGI NENUSIMYK -- BUSI ISZGYDYTAS --

Pirmiaus kreipimosi prie kokio daktaro, pažink savo ligą ir priežastis pamatiskai, kad koks daktaras bile kur ar šundaktaris ne'sančė ligą neiškalbetų, už tai reikalauk — atsiusdamas 10 centų stem-poms, gausi knyga parašytą profesoriaus Dr. E. C. Collins ir perskaityk apie savo ligą skyrius su ačyda

Knyga
Vadova ing

128 puslapiu
Sveikata

Joje randasi dideli koloruoti paveiksłai su deėjimo žmogaus kūno ir naujai dėdeta 11 apsiereiskimu gemančio kudikio pas motiną viduriuose. Tu knyga naudinga sergantiem ir sveikiem

Dr. E.C. Collins Medikalszkas Institutas yra seniausias Amerikoje ir žemiaus minejamas ligas, greičiausiai su geriausia pasekme išgydo, — nuo plaučių ligos, kosulio, kepenų, inkstu, viduriu ligos, kraujo nečystumo, galvos skaudėjimo, diegliu ir reumatizmo; skuros [odos] ligas ir niežėjimą, lytiškas silpnybes, slaptas ligas vyrų ir moterų, seklos nubėgimą, sauzagystę su jos visais apsiereiskimo vaisiais, nervu ligas, abelną nusilpnėjimą, kataro (slogos), puslės, galvoj spiegią, miegustumą, geltliges, skausmingas moterų mensesines ir baltasias antdrapanes, užskrečiamas piktas ligas, kaip ir kitas kurios ant nelaimės žmonių ir kankinimo atsiranda, į umą laiką. Atsišauk tuojaus, nes —

Dr. E.C. Collins Medical Institute yra Specijališkas daktaras visada ant kožnos ligos. — Del kožno apsilpninto ligom, Specijališkai vaistai tampa sutaisyti po ištyrimo ligos ir išsiunčiamai po Šuvenyntas Valstijas visur, Canada, Mexica ir visą pasaulę.

Rašant adresuok: Dr. E.C. Collins Medical Institute,
140 W. 34-th str. New York City.

Atsišaukiantiems asabiškai ofissas (tarp Broadway ir 7-tos Ave.) atdaras kasdien nuo 10 iki 5 val. po pietų.
Vakarais: Utarninke, Seredof ir Pėtinėčioje nuo 7 iki 8 val. Nedėloms: nuo 10 val. ryto iki 1 val. po pietų.

Atkreipiu atydą savo draugų ir vientaučių lietuvių, kad mės apturėjome dabar didžiausį pasirinkimą

➔ **Drapanu, Skrybeliu ir Czeveryku.** ➔

➔ **NAUJAUSIOS PAVASARIO MADOS.** ➔

Viską tą parduodam labai prieinamoj prekėj.

Prosinam ir taisom vienus metus **UŽ DYKA!**

L.Freedman & Son.

➔ **VIENA PREKE** ➔

➔ **Drapanu, Skrybeliu ir Czeveryku.** ➔

Kampas South ir 4-tos.

LIETUVIŠKA APTIEKA.

Joffe & Wolff.

3-čia ir Bainbridge Str.
PHILADELPHIA, PA.

Prilaikome visuomet krautuvėje grynus vais-tus, visokias europėjiszkas szaknis; teipgi turi-me: Severos gyduoles, Groblevskio, Treinerio Kartųj vyna, Pain expeller, šviežias dietes. — Užkviėdame visus lietuvius lankyti į mūsų sąkrovą. Receptus sutaisome su didžiausia atyda.

Pirmos klisos lietuviu salionas

N.Czeledinas

Skaniausios degtines, geriausi vynai, kvepianti cigaru, šviežias alus, pultebeliai, užkandžiai.
Pirmiausi lietuvių ūžeiga.

921 So. 2nd st. Philad., Pa.

Bell phone, Lombard 48-12. A.

**Shepherd's
APTIEKA**

N.E. kampas 2 ros ir Dickinson Str.,
Philadelphia, Pa.

VIENTATINIS LIETUVIŠKAS

SALIUNAS

JULIUS CALMIN

Visoki skanūs švieži gėrimai: alus, degtinė, vynas, likerai; puikūs cigarai.

400 Mechanic st., Camden, N.J.

Bell Phone, 808-x E. Phone, 1033-A.

Kolsun Bros.

Main Office 224 Bainbridge Street.

Karietos šermentims, ba-liams, vestuvėms ir t. t. pribuna bile valandoje —

Keystone Teleph. Main 4356 A
Bell, Lombard 4675 A.

Prilima orderius teipgi: Georg Kolsun, 95 So. Water st.

➔ **PIGI KURPIŲ KRAUTUVĖ.**
H. Adelston.

725 So Second Str. Philad. Pa.

Visokios, naujausios mados czeverykai, vyrams, moterims ir vaikams. Susiszneka lietuviszka, Pigios prekės.

Kada tik norėsi pasisamdyti sau advoka-tą, kiekviename legaliskame reikale, kreipkis pas

Luther S. KAUFFMAN

ATTORNEY-AT-LAW

1001 CHESTNUT STR. PHILADELPHIA, PA.
ROOM 711 MUTUAL LIFE BUILDING

„PASKUTINE BANGA“

Drama iš buitės revoliucionierių Lietuvoje. Parsiduoda „Kovos“ Redakcijoje po 10c.

„SPARVA“

N 1. Politiskų karikatūrų laikraštis. Visai nebedaug, 5 centai. Rašyk „Kovos“ Redakcijon.